

IB3 neix, esperant el múltiplex TV3

La ràdio i televisió autonòmica balear, IB3, ja és una realitat des del passat 1 de març, diada de Balears. La ràdio emet regularment, i la televisió iniciarà al maig la programació de prova per emetre la graella completa al setembre. Mentrestant, IB3 i TV3 han d'iniciar el procés que portarà a la creació del conjunt Canal Euroregió, a través del sistema digital del múltiplex.

L 1 de març, diada de Balears, va ser aprofitat pel Govern de Jaume Matas per presentar en públic IB3, tant la ràdio, que ja emet regularment, com la televisió, que iniciarà la programació en proves al maig i ja regularment al setembre. Durant aquests mesos, IB3 –o, millor dit, la Corporació de Ràdio i Televisió de les Illes Balears– haurà de concretar amb TV3 –amb l'homònima corporació catalana– les primeres passes per anar donant forma al futur Canal Euroregió. La creació d'aquest canal va ser pactada pels presidents balear, Jaume Matas, i català, Pasqual Maragall, i segellada amb la signatura del conveni, el passat 16 de febrer a Palma, pel conseller en cap de la Generalitat de Catalunya, Josep Bargalló, i la vicepresidenta del Govern balear, Rosa Estaràs, i també pels màxims responsables de les dues corporacions, Joan Majó per part catalana, i Maria Umbert per la balear.

Canal Euroregió. Actualment, les televisions emeten a través de senyals radioelèctrics mitjançant un sistema analògic. El sistema digital en què emetrà el Canal Euroregió es basa en una tecnologia digital que permet a l'emissor enviar fins a quatre canals simultanis de televisió, a més d'àudio, dades, etc. Aquest "paquet" de múltiple contingut és el que es coneix com el múltiplex. De múltiplex, n'hi ha de dos tipus. Un, el tancat: ofereix un paquet sencer, sense possibilitat de fragmentar-lo, a tot el territori sobre el qual emet. L'altre és el múltiplex amb desconnexió, que permet, com el seu nom indica, desconnectar o "ta-

par" una part del territori, de manera que l'emissor pot lliurar al receptor d'aquella porció del territori "tapat" una programació diferent a la general.

El futur Canal Euroregió serà una televisió digital amb el sistema de múltiplex amb desconnexions. Quan funcioni serà nodrit televisivament amb els productes que hi aboquin tant la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió com la seva homònima de les Illes Balears. Com que es tracta d'un múltiplex amb desconnexions, deixa oberta la possibilitat de "tapar" per mutu acord algunes parts de la programació si es vol evitar que es facin competència sobre una mateixa porció del territori. El conveni, pel que fa al sistema analògic, encara vigent, ja preveu aquesta possibilitat; segons diu, "en cas de col·lisió puntual" prevaldran els interessos de cada cadena sobre el respectiu territori.

D'altra banda, el conveni signat entre els governs català i balear preveu que el valencià s'hi incorpori en el futur, si així ho decideix. De manera que les televisions valencianes, Canal 9 i Punt 2, podrien també aportar programació al Canal Euroregió. El que passa, però, és que, segons el diari *Levante* del 26 de febrer, la Generalitat de València no ha estat informada de l'existència d'aquell conveni i, pel que deixa deduir la informació esmentada, el Govern de Francesc Camps no ha mostrat interès a sumar-se al projecte euroregional televisiu. De fet, el rotatiu assegura que el gabinet de Camps ha demanat al Govern estatal que li assigni tres canals múltiplex amb desconnexions, en lloc de l'únic –i sense desconnexió– que ara és

Façana principal dels estudis d'IB3 Televisió de les Illes Balears, al municipi de Calvià. La foto correspon a l'1 de març, en el moment previ a la inauguració oficial de les instal·lacions.

previst per a la televisió valenciana. Això fa pensar, per lògica, que els interessos de la política televisiva de Camps s'allunyen de la convergència de futur catalanobalear que representa el Canal Euroregió. Encara més, *Levante* cita una anònima font governamental valenciana que, amb implícit menyspreu, qualifica el canal de "proposta al vent" perquè, al seu parer, és il·legal, segons l'actual llei de tercers canals de televisió. Aquesta norma, però, cal recordar que fou esmenada per una llei d'acompanyament dels pressupostos per fer possible acords entre televisions autonòmiques de territoris limítrofs.

Amb el País Valencià o sense, quan serà una realitat el Canal Euroregió? Segons les previsions del Govern socialista de Rodríguez Zapatero, l'any 2010 s'ha de produir l'apagada analògica i totes les televisions hauran d'emetre a través del sistema digital. O sigui, d'aquí uns cinc anys hauria de ser ja real el dit canal. Ara bé, els marges cronològics s'han d'entendre més com a "inten-

cions" que una altra cosa, tal i com reconeix la font informativa consultada, que coneix de primera mà totes les qüestions que fan referència al Canal Euroregió, el conveni entre IB3 i TV3 i tot el que significa la televisió digital. De fet, la persona en qüestió recorda que a l'estat espanyol ja es va produir un primer intent d'establir la digitalització televisiva, que havia de venir a partir de la plataforma Quiero TV, i que al capdavant suposà un estrepitós fracàs. Amb el resultat que la televisió digital es va endarrerir. Fins ara o, millor dit, fins al futur que ara es diu que serà una realitat el 2010. El precedent no implica que ara torni a passar el mateix. Però sí que convé prendre's les dates que s'anuncien com a merament indicatives de la bona voluntat que el procés sigui ràpid. Perquè és tot tan complex, i hi intervenen tants interessos i qüestions diverses, que és prudent no fer-ne massa cas, de la data concreta. Veurem els pròxims temps si és realista o no, que sigui realitat la televisió digital l'any 2010.

D'altra banda, el futur canal depèn del fet que el Govern estatal doni el permís. Ja s'han fet passes, en aquest sentit, i la font consultada considera que les dues parts contractants entenen que ja hi ha prou marge legal actual per encabir el projecte. A pesar que, com abans s'ha dit, a València es consideri una iniciativa il·legal.

Altrament, el Canal Euroregió està sotmès a les decisions polítiques dels dos governs que han manifestat la voluntat de crear-lo, el balear i el català. I en concret, més que dels governs cal parlar dels dos presidents perquè són ells els que –segons una altra font– mantenen una estreta relació d'amistat, la qual es troba en l'origen de la facilitat d'acord que han demostrat en l'últim any, tant en la liquidació de l'Institut Ramon Llull (IRL) com en el primer conveni (de maig de l'any passat) de televisions autonòmiques, que fou la primera passa de l'actual, signat el 16 de febrer. En aquests moments, el que existeix és, pel que fa al susdit canal, la vo-

luntat de Jaume Matas i de Pasqual Maragall de posar a fer feina els dos equips respectius. En un termini d'un mes "considerat com un mes que podria tenir tant trenta dies com quaranta"—diu la primera font citada— podrien començar els treballs conjunts per mirar d'anar concretant el que ara és un "concepte general, una voluntat" d'anar cap a la creació del canal. Res més està clar, excepte que ambdós presidents han fixat el "principi de reciprocitat" com a pilar d'actuació.

Aquest "principi de reciprocitat" agrada molt al president balear. No perd ocasió de contrastar les relacions actuals entre els dos governs, que qualifica "d'igual a igual", amb les que es mantenen en el passat, que al seu parer, com cal suposar per deducció implícita, no haurien estat "d'igual a igual". Al capdavall, el que Matas vol evitar és que cap acord entre el seu Govern i la Generalitat es pugui interpretar en clau ideològica de Països Catalans. Des dels pactes del 7 de maig de 2004 aquest principi ha estat reiteradament invocat per Matas per explicar els acords: el de liquidació de l'IRL, el de les televisions i la incorporació balear a l'Euroregió. Aquest blindatge de les diferències ideològiques i polítiques és el que en la pràctica permet la col·laboració televisiva deixant al marge la llengua. IB3, per exemple, no vol les pel·lícules en català de TV3, sinó que s'estima més emetre-les en castellà. I, d'altra banda, mentre que l'impuls i normalització del català és objectiu de TV3, no ho és d'IB3, ja que la televisió balear usará el català en les formes dialectals illenques, en els informatius i algunes produccions pròpies, però també emprará el castellà tant en alguns productes externs —pel·lícules, entre d'altres— com en certes produccions de la casa.

IB3. A l'acte d'inauguració de les instal·lacions de la televisió, el president Jaume Matas reivindicà IB3 com a "instrument de cohesió" entre les diverses Illes Balears, al mateix temps que la considerarà "imprescindible" ressort per enganxar les Balears a les societats modernes de la comunicació. Així mateix, féu vots perquè sigui "sa nostra" televi-

sió —és un dels lemes d'autopromoció— i que "tothom així la vegi perquè és de tots". No ho veu tan clar l'oposició. De fet, les crítiques no paren. La diputada socialista al Parlament Pilar Costa ja ha batejat IB3 amb un nou nom que ha fet fortuna mediàtica: PP3. Ve a tomb la crítica preventiva de parcialitat política perquè la major part dels alts directius han estat càrrecs del PP o de confiança en institucions controlades pels conservadors. El Govern, a través de la vicepresidenta Estaràs, ha negat reiteradament que les sospites dels opositors tinguin cap substància perquè —diu— "cal confiar en els professionals". Per la seva banda, els nacionalistes del PSM han fet especial incidència en les crítiques per la política lingüística d'IB3 així com per l'ocupació que fa de les freqüències de Canal 33 a Balears (val a dir que a determinades zones del nord de Mallorca la recepció de TV3 fins i tot es veu molt malament o simplement no es rep, i en aquest sentit, la Corporació Catalana ha començat una campanya publicitària a la premsa illenca per facilitar els canvis de freqüències als receptors).

El primer dia d'emissió d'IB3 Televisió, l'especial de l'1 de març, va ser dedicat al seguiment dels actes oficials de la diada, així com als de la inauguració de la ràdio i televisió. Foren uns programes neutres, només amb imatge i sense veu en off. La manifestació contra IB3

d'un grup de gent que acusen la televisió de ser instrument del PP per anorrear el català no va ser recollida. A més, es va passar un reportatge sobre el que ha significat per a Balears els 22 anys d'autonomia, a partir de múltiples entrevistes a protagonistes de tots els àmbits i indrets illencs. Aquest treball va ser assessorat històricament per Roman Pina Homs, historiador de dret, de coneguda posició ideològica conservadora. Llavors, es programà una producció pròpia de ficció, titulada *L'amo de son Quint*, amb una qualitat a l'altura del teatre costumista d'aficionats i amb modalitats pròpies mallorquines amb un ús certament peculiar que no sembla gens adient per a la normalització lingüística. Per acabar, es programà una pel·lícula nord-americana, doblada al castellà, de Richard Gere. El contrast entre les dues peces de ficció, l'autòctona en català de modalitats i la forana en castellà formal, deixà entreveure el perill de transmetre la idea a l'espectador que el català és, per entendre's, una llengua d'anar per casa i que no mereix gaire atenció ni inversió econòmica, mentre que la ficció "seriosa", de més inversió i qualitat, és la que es passa en castellà. Si bé podria ser una simple casualitat en el primer dia, esdevindria un instrument ideològic d'inequívoc signe i intenció si es consolidés com a marca de la casa.

Miquel Payeras